

[Undervisningsministeren]

blemer især blandt unge i de kommende år må uddannelserne i højere grad rettes mod den private sektor, det vil sige, at de erhvervsrettede uddannelser: de erhvervsfaglige uddannelser, ingeniøruddannelserne og de erhvervsøkonomiske uddannelser, bør styrkes. Set i lyset af de store studenter- og HF-årgange og de forhåndenværende ressourcer er det en planlægningsopgave, der er yderst vanskelig.

Det er dog næppe de finansielle konsekvenser heraf, der har været baggrunden for forespørgslen, men snarere de personalemæssige reduktioner på institutionerne. Jeg kan oplyse herom, at der for så vidt angår universiteter og universitetscentre for 1981 på årsbasis er regnet med en personalereduktion på 140 lærere, hvoraf en reduceret deltidslæreransvendelse og en naturlig afgang skønsmæssigt vil dække de 110. På længere sigt vil der ske en yderligere reduktion på ca. 260 lærere inden for det humanistiske, naturvidenskabelige og medicinske hovedområde. Det må antages, at en del af denne personalereduktion vil resultere i øgede dagpengeudgifter.

Inden for lærerseminarierne er der regnet med en reduktion i lærerkorpset på mellem 150 og 200, når den planlagte nedsættelse af antallet af stamhold er gennemført fuldt ud i løbet af de næste 4 år, og heraf vil skønsmæssigt 50 være dækket af naturlig afgang. Udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse på dette område vil være afhængige af mulighederne for anvendelse af ledigblevne lærere på andre områder inden for gymnasierne og på statens erhvervspædagogiske læreruddannelse. Ved studenterkurserne må regnes med et mindreforbrug svarende til i alt 10-11 lærere.

Generelt vil jeg sige, at disse besparelser og de dermed forbundne udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse på lang sigt må regnes som det mindste af to onder. Alternativet ville være, at vi fortsatte med at producere visse grupper af kandidater og folkeskolelærere til arbejdsløshed, hvilket efter min opfattelse ville være meningsløst for samfundet og meningsløst for de uddannede selv.

Første næstformand (Enggaard):

Da jeg skønner, der er udsigt til, at dagen kan blive ganske lang, før vi er igennem

dagsordenen, skal jeg allerede nu meddele, at det er min hensigt at holde pause kl. 13.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Nedskæringerne har, som vi lige har hørt, det primære formål at spare på det offentlige budget. Undervisningsministeren har fået til opgave at finde 150 mill. kr. i 1981 på budgettet inden for uddannelsessektoren. Hvad der ikke er taget hensyn til med disse besparelser, er, at det giver udgifter for andre kasser i statsbudgettet. Vi har hørt, at det er et lille problem med arbejdsløshedsunderstøttelsen til lærerne, men jeg mener alligevel, at man skal tage hensyn til arbejdsløshedsunderstøttelsen, at man skal tage hensyn til, at der er mistet moms og mistet skat, og at man skal tage hensyn til, at hjemmemarkedet i øvrigt bliver afmattet på grund af besparelserne.

Jeg siger ikke, at det ikke er tilsigtede virkninger, men jeg siger, at man ikke har taget højde for dem. I virkeligheden mener jeg slet ikke at der spares. Nogle vil hævde, der spares en lille smule, andre vil hævde, at det bliver en udgift for staten.

Når der er arbejdsløshed, bliver arbejdsstyrken jo forøget med det antal, man nu ønsker ud af uddannelsesinstitutionerne, og dette gælder naturligvis lærere såvel som elever. Lærerne skal have arbejdsløshedsunderstøttelse, altså bliver besparelserne for deres vedkommende differencen mellem løn og understøttelse minus moms og minus skat. For de studerendes vedkommende ser det værre ud. De studerende skal nemlig have understøttelse nu i form af arbejdsløshedsdagpenge, og det bliver en udgift for staten, og alle ved jo, at uddannelsesstøtten er enormt ringe, så de får egentlig en indtægtsforhøjelse. Det er ikke, fordi det er særlig urimeligt, at de studerende skal have flere penge, men jeg mener, der heller ikke er taget højde for det i besparelserne.

Skulle man således tage hensyn til betalingsbalancen, og det mener jeg at vi i nogen grad skal, så vil det være i samfundets interesse, at så mange som muligt uddanner sig nu, mens vi har arbejdsløshed. Jeg mener, det må være bedre at udnytte de menneskelige ressourcer på en sådan måde, at folk uddanner sig, end at de går arbejdsløse, og jeg mener, at det må være bedre, at vi bruger